

Smienten schieten mag niet meer!

Vogelwerkgroep wint bezwaarprocedure

Het is gelukt! De provincie Noord-Holland heeft toegezegd de komende vijf jaar in Zuid-Kennemerland geen vergunningen te verstrekken voor het afschieten van Smienten. De provinciale overheid kon ook bijna niet anders. Als Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland hebben we in een bezwaarprocedure aangetoond hoe weinig schade deze prachtige eenden in onze regio aanrichten.

Het provinciale besluit om ontheffing te verlenen voor afschot van Smienten (maar ook Knobbelzwanen, Meerkooten, Wilde Eend, Ekster en Gaai) vloeit voort uit een zogeheten Faunabeheerplan. Daarin staat wat er gedurende vijf jaar moet gebeuren om schade aan landbouw door wilde dieren te beperken. Het beheerplan wordt opgesteld door de Faunabeheereenheid, die daartoe de benodigde schadegegevens krijgt van het Faunafonds, waarin boeren, landeigenaren en jagers het voor het zeggen hebben. Doel van deze hele operatie is het beschikbare budget voor schadevergoeding binnen de perken te houden.

Afgelopen voorjaar stemden Gedeputeerde Staten in met het nieuwe Faunabeheerplan Algemene Soorten 2014-2018. Daarin is onder meer voorgesteld een ontheffing te verlenen voor het verbod van schieten op Smienten, zoals is opgenomen in de Flora- en faunawet. Die ontheffing betrof een schietvergunning voor Smienten in de hele provincie Noord-Holland, omdat deze vogels overal teveel schade aanrichten door het vreten van gewassen en gras.

Dat ging ons te ver. Afschot moet een uiterste middel zijn en voor zover ons bekend richten Smienten in onze regio nauwelijks schade aan. De vogelwerk-

groep besloot bezwaar te maken tegen de verleende ontheffingen. Ook voor Vogelbescherming Nederland, de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) en KNNV Hoorn ging de schietvergunning voor heel Noord-Holland te ver. Ook zij maakten bezwaar tegen de provinciale afschietplannen. Vervolgens ging er bij de provincie van alles mis. Eerst kwam er een tabel met cijfers op tafel, die niet deugde en later in de procedure bleken de provincie medewerkers de gepresenteerde schade-cijfers niet te kennen. Door dit alles duurde de procedure veel langer dan gedacht en zou er pas ver na 1 oktober een uitspraak worden gedaan. Maar ... vanaf 1 oktober was het besluit om te mogen schieten op Smienten al van kracht. We hebben de provincie nog gevraagd of zij de startdatum van het afschieten wilde opschorten, maar daar was volgens de provincie geen enkele aanleiding voor.

Dus werden bezwaarmakers gedwongen de rechter in te schakelen. Dat was geen eenvoudig besluit, want de griffierechten zijn al 328 euro en bovendien vereist het vragen van een voorlopige voorziening nogal wat juridische kennis. Dat laatste kregen we dankzij Freek Kamst, die een indrukwekkend verzoekschrift heeft opgesteld. Verder oor-

deelde het bestuur van de vogelwerkgroep dat het doel in dit geval een uitgave van 328 euro rechtvaardigde. Ook Vogelbescherming eiste het stopzetten van het schieten. Niet, zoals wij, vanwege weinig aangerichte schade in onze regio, maar omdat de soort in ons land al twee jaar sterk achteruit gaat. We voelden ons sterk staan en gingen naar de rechter. Ons gevoel liet ons niet in de steek. De rechter maakte korte metten met de provincie. Ze had voortvarender moeten handelen en de procedure eerder moeten afronden. Schieten vanaf 1 oktober was volgens de rechter uitgesloten - een dode Smient kan immers niet meer tot leven worden gewekt - en daarom schortte zij de ontheffingen om te mogen schieten op tot er een

beslissing is genomen in de bezwaarprocedure.

Tijdens de zitting had de provincie zelf al aangegeven dat voor Zuid-Kennemerland inderdaad nauwelijks schade was gevonden. Om die reden heeft de provinciale overheid besloten de Smienten in Zuid-Kennemerland buiten schot te houden. "Zo, die heeft u binnen!", zei de rechter. Op dat moment had de provincie 66 machtigingen verstrekt voor het afschieten van Smienten in heel Noord-Holland. 28 aanvragen moesten nog worden afgehandeld. Op het moment van de rechterlijke uitspraak op 15 oktober was in Noord-Holland al een onbekend aantal Smienten geschoten. De provincie beloofde alle verstrekte

SMIENT Foto: Joke Huijser-Spekken

machtigingen zo snel mogelijk in te trekken. Nieuwe machtigingen zijn uiteraard niet langer verstrekt.

Deze gang van zaken heeft de andere bezwaarmakers geïnspireerd tot extra inzet om het schieten in nog meer provinciale regio's tegen te gaan. Na nauwgezette bestudering van de schadecijfers heeft Hans Stapersma van SVN gevonden dat je slechts in negen of hooguit toen Wildbeheereenheden (van de 23 over heel Noord-Holland) zou kunnen spreken van opvallende schade. Een reden te meer om in nog veel meer gebieden in Noord-Holland afschot te verbieden. Daar zal de Bezwaarcommissie over moeten oordelen.

Onze rol in de smientenzaak is voorlopig uitgespeeld, aangezien we geen 'belanghebbende' meer zijn nu de provincie heeft toegezegd niet in Zuid-Kennemerland te gaan schieten. Maar we zijn wel benieuwd hoe de provincie haar toezegging gaat uitwerken in het voorliggende Faunabeheer-Plan. Besluit ze bijvoorbeeld ook de Haarlemmermeer buiten schot te laten? Ook daar waren vrijwel geen schademeldingen over Smienten.

Graag houden we de vinger aan de pols, al was het alleen maar vanwege de rare rol die de provincie in deze affaire heeft gespeeld. Ze heeft klakkeloos genoeg genomen met de door de Faunabeheereenheid en het Faunafonds aangeleverde informatie en geen kritische vragen gesteld bij de toegeleverde cijfers en de omzetting daarvan in een Faunabeheerplan. Ook de controle op de acties en meldingen van boeren en jagers is minimaal.

Om ons onbekende redenen heeft de provincie Noord-Holland gekozen voor een hard vervolgingsbeleid ten aanzien van wilde vogels. Dit, terwijl de provinciale overheid ook - en vooral! - een

wettelijke zorgplicht heeft ten aanzien van opvang van wilde vogels. Daar merken we weinig van. Het huidige provinciebeleid lijkt eerder geënt op het afbreken van natuur in plaats van bescherming van natuur.

Onze inzet heeft in dit geval resultaat gehad, maar dat resultaat is beperkt. Zodra deze mooie eend een paar kilometer de verkeerde klant opvliegt, loopt hij het risico alsnog in het schootsveld van een jager te belanden. Het belangrijkste van onze actie is dan ook dat we de provincie op deze wijze dwingen voortaan wat zorgvuldiger te werken. We zullen de provinciale medewerkers op hun vingers blijven kijken en hen vragen hun taak zorgvuldig uit te voeren. Ook een zekere provinciale herbezinning op het te voeren beleid ten aanzien van de natuur lijkt geen overbodige luxe. Daarover zijn we in overleg met geïnteresseerde politieke partijen. We hopen dat de Smienten daar baat bij hebben. En in de toekomst mogelijk ook de Knobbelzwaan, de Meerkoet, de Gaai, de Ekster en de Wilde Eend.

■ *Jan Kuys*

Met dank aan Chris Brunner voor ondersteuning en assistentie.